

Bruselj, 17. november 2023
(OR. en)

15405/23

ESPACE 85

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	<i>Priprava na zasedanje Sveta za konkurenčnost (notranji trg, industrija, raziskave in vesolje) 7. in 8. decembra 2023</i> Prihodnja vesoljska politika EU v spreminjajočem se svetu – <i>izmenjava mnenj</i>

V prilogi vam pošiljamo dopis predsedstva „**Prihodnja vesoljska politika EU v spreminjajočem se svetu**“, ki bo podlaga za izmenjavo mnenj na seji Sveta za konkurenčnost 8. decembra 2023.

Prihodnja vesoljska politika EU v spreminjajočem se svetu

Vesoljska tehnologija, podatki in storitve so postali nepogrešljivi za evropske družbe in gospodarstva. So gonilna sila raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij, saj ustvarjajo priložnosti za kakovostno zaposlitev in gospodarsko rast, povečujejo evropsko konkurenčnost, podpirajo zeleni in digitalni prehod, ščitijo in varujejo EU ter njene državljane in državljanke, obenem pa krepijo odpornost in varnost EU. V zadnjih letih in v trenutnih geopolitičnih razmerah se je pojavila vrsta tveganj, pri katerih se je pokazalo, da je treba zaščititi vesoljska sredstva EU in ohraniti vesoljske storitve, ki so jamstvo za našo kolektivno varnost ter temelj sedanje in dolgoročne strateške avtonomije EU.

Trajnostnost vesolja

Hitra pomnožitev vesoljskih dejavnosti, zlasti v nizkih zemeljskih tirnicah, in vpliv tega na okolje ogrožata dolgoročno trajnostnost vesolja. Pristop EU k trajnostnosti mora pripeljati do uvedbe ukrepov in rešitev za obravnavo specifičnih izzivov, povezanih z rabo vesolja; nekateri od teh izzivov so: skokovit porast vesoljskih odpadkov, megakonstelacije, omejena razpoložljivost frekvenc ali motnje v astronomskih opazovanjih. Obenem bo s tem utrjen položaj EU pri usmerjanju dogajanja in spodbujanju priprave standardov na svetovni ravni.

Varnost in obramba

Vesolje je postalo ključni dejavnik rasti in blaginje ne le za naše evropske družbe in gospodarstva, temveč tudi za varnost in obrambo. Strateški kompas, ki ga je Svet odobril marca 2022, predstavlja skupno strateško vizijo za vlogo EU na področju varnosti in obrambe, pri čemer je treba upoštevati, da so vesoljska sredstva EU pod civilnim nadzorom in da je vesoljski program EU pomembna zadeva. Cilj skupnega sporočila o vesoljski strategiji EU za varnost in obrambo iz marca 2023 je EU pomagati pri oblikovanju skupnega razumevanja z vesoljem povezanih tveganj in groženj. Svet v nedavno sprejetih sklepih o vesoljski strategiji EU za varnost in obrambo priznava pomen razvoja vesoljskih sistemov in storitev z dvojno rabo ter znova poudarja pomen vesoljskih rešitev za varnost in obrambo.

Strateška avtonomija EU

Omejen dostop do kritičnih tehnologij in materialov za vesolje ter motnje v globalni vrednostni verigi, ki jih geopolitične napetosti dodatno zaostrujejo, so še eno znatno tveganje za strateško avtonomijo EU ter njeno zmožnost dostopati do vesolja in ga uporabljati. Države članice se priznale, da je treba na podlagi zanesljive oskrbe in neomejenega dostopa do kritičnih tehnologij, pomembnih za vesolje, okrepiti tehnološko suverenost, konkurenčnost in odpornost vesoljskih vrednostnih verig EU, hkrati pa ohraniti vzajemno koristno sodelovanje s podobno mislečimi partnerji.

Trenutno se Evropa sooča s krizo brez primere, saj nima avtonomnega dostopa do vesolja. Prenehanje operacij Ariane 5, konec izstrelitev Sojuza iz Kourouja, prizemljitev Vege C in zamude pri razvoju Ariane 6 neposredno omejujejo zmožnost Unije za uvajanje in dopolnjevanje njenih vodilnih vesoljskih pobud, tj. Galilea, Copernicusa in prihodnje konstelacije IRIS².

Iz tega se je nujno treba kaj naučiti, da bi Uniji lahko zagotovili avtonomen, zanesljiv in stroškovno učinkovit dostop do vesolja na podlagi evropskih rešitev. V ta namen bi morala Evropska unija kot prva institucionalna stranka evropskih izstrelitvenih storitev in kot upravljavka programov za kritična evropska vesoljska sredstva ter inovacijski inkubator za nove in raznolike izstrelitvene rešitve sodelovati z državami članicami in Evropsko vesoljsko agencijo.

Ministre in ministrice prosimo, naj odgovorijo na naslednja vprašanja:

1. Kako bo po vašem mnenju vesoljska strategija za varnost in obrambo vplivala na prihodnjo vesoljsko politiko EU? Kako bi lahko v bodoče varnostne in obrambne vidike vključili v različne komponente vesoljskega programa EU, ki bodo ostale pod civilnim upravljanjem?
2. Kakšna bi bila lahko vloga EU pri zagotavljanju, da bi imela Unija dolgoročno – ne samo kot stranka – avtonomen dostop do vesolja?
